

PS /17 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 10 maart 2017

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	4
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	7
Bespreekstukken	22
07/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant 2017	22
06/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017	28
05/17 Statenvoorstel Reactie op toezichtbrief BZK over Begroting 2017	30
IV Stemming	31
14/17 Statenvoorstel Lijst Ingekomen Stukken periode 12 januari 2017 tot en met 1 februari 2017	32
13/17 Notulen van de PS-vergadering 16 december 2017	32
16/17 Notulen van de PS-vergadering 20 januari 2017	32
06/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017	34
05/17 Statenvoorstel Reactie op toezichtbrief BZK over Begroting 2017	36
Sluiting	37

Index gesproken personen

Bahar, drs. H., 36
Berg, H.F. van den, 19, 20, 21, 22
Bollen, G.W., 16
Braspenning, A.L.J., 8, 10, 14, 16
Brunklaus, mw. drs. P.M., 12, 14, 15, 16, 36
Cate, mw. mr. K.A.E. ten, 7
Dingemans, mw. F.M., 36
Grujthuijsen, drs. M.P.J.M. van, 16, 29, 31, 32, 33, 34, 35
Hattem, A.W.J.A. van, 11, 12, 13, 15, 16
Heijman, J.H.W.F., 9, 11, 17, 33, 34, 35, 36, 37
Heijmans, N.G.L., 19, 32, 33, 34, 35, 36
Jonge, R.A. de, 16
Kammen, mw. drs. P. van der, 22, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 36
Klitsie, mw. drs. C.G.M., 12, 16
Knoet-Michels, mw. A.J.H., 12, 16
Koevoets, H.J.P.E., 36
Kuijken MSc, R.C.P., 21
Maas, B.L.M., 32, 33, 34, 35
Meeuwis-van Langen, H.E.M., 23, 29, 32, 33, 34, 35
Meijer, A.A., 17, 18
Overveld, W.A.A.M. van, 16, 33, 34, 35, 36, 37
Sloot, mw. M.A.B. van der, 22, 32, 33, 34, 35
Smeets, drs. M.E.J., 24, 25, 27, 33, 34, 35
Smeulders, S.J.A.H., 36
Surminski, mw. M.J.G.P., 25
Voorzitter, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37
Vreugdenhil, ing. H.J., 16, 31, 33, 34, 35, 36, 37
Wel, ir. M.C. van der, 16, 33, 34, 35, 36, 37

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bahar, drs. H.	CDA	Helmond
Bakker, W.J.	PVV	Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bollen G.W.	VVD	Sint Anthonis
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Braspenning, A.L.J.	CDA	Strijbeek
Brunklaus mw. drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Dingemans, mw. F.M.	D66	Kaatsheuvel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Uden
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijman, J.H.W.F.	Lokaal Brabant	Tilburg
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Helmond
Klitsie, mw. drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Meel, J. van	SP	Breda
Meeuwis-van Langen, H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Breda
Oosterveer, dr. ing. H.	50PLUS	Waalre
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch
Panhuizen, A.V.	VVD	Tilburg

Portheine, P.	VVD	Riethoven
Roijackers, mw. H.I.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Roks, L.A.G.	PVV	Etten-Leur
Schüller, mw. drs. I.J.W.	VVD	Woudrichem
Sloot, mw. M.A.B. van der	CDA	's-Hertogenbosch
Smeets, drs. M.E.J.	GroenLinks	Oosterhout
Smeulders, S.J.A.H.	PvdA	Helmond
Spapens, M.	SP	's-Hertogenbosch
Staa, W.R. van der	SP	Sint-Oedenrode
Steenbakkens, S.P.M.F.	CDA	's-Hertogenbosch
Surminski, mw. M.J.G.P.	PvdD	Hoogerheide
Uijlenhoet, A.	GroenLinks	Rosmalen
Vreugdenhil, ing. H.J.	CU/SGP	Nieuwendijk
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wel, ir. M.C. van der	PvdD	Rijsbergen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 10 maart 2017

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

II. Actualiteit

III. Bespreekstukken

07/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant 2017

06/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017

05/17 Statenvoorstel Reactie op toezichtbrief BZK over Begroting 2017

IV. Stemming

Aangehouden motie M5 'Geen verplichte vervroegde aanpassing van stallen ouder dan 15 jaar', ingediend door CU-SGP, CDA en Lokaal Brabant tijdens de PS-vergadering d.d. 16 december 2016

14/17 Statenvoorstel Lijst Ingekomen Stukken periode 12 januari 2017 tot en met 1 februari 2017

13/17 Notulen van de PS-vergadering 16 december 2016

16/17 Notulen van de PS-vergadering 20 januari 2017

07/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant 2017

06/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017

05/17 Statenvoorstel Reactie op toezichtbrief BZK over Begroting 2017

V. Sluiting

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 10 maart 2017

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Griffier: mw. mr. K.A.E. ten Cate

Volgens de presentielijst zijn 54 leden aanwezig, te weten:

mw. Altundal, Arts, Bahar, Bakker, Van den Berg, Bollen, Boon, mw. Van Brakel, Braspenning, mw. Brunklaus, Burger Dirven, mw. Claessens-Vloedgraven, Deryckere, mw. Dingemans, Everling, Van Gruijthuijsen, Hageman, Van Hattem, Heijman, Heijmans, mw. De Hoon, De Jonge, mw. Van der Kammen, mw. Kardol, mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, Koevoets, De Kort, Kouthoofd, Kuijken, Kutlu, Maas, Van Meel, mw. Meeuwis-van Langen, Meijer, Oosterveer, mw. Otters-Bruijnen, Van Overveld, Panhuizen, Portheine, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, mw. Van der Sloot, Smeets, Smeulders, Spapens, Van der Staak, Steenbakkers, mw. Surminski, Uijlenhoet, Vreugdenhil, Van Vugt, Van der Wel.

Afwezig: mw. Dirken.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.15 uur

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik wil de vergadering openen en ik wil u verzoeken daarbij te gaan staan voor het gebruikelijke moment van stilte.

(Er wordt een moment stilte in acht genomen.)

De **voorzitter**: Ik dank u. Ik wil de griffier verzoeken mededeling te doen van de berichten van verhindering.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Dirken. En de heer Steenbakkers heeft laten weten later te zullen arriveren.

De **voorzitter**: Nog aanvullingen vanuit uw midden? Dat lijkt niet het geval te zijn. Dan heet ik u nogmaals zeer van harte welkom en ook de aanwezigen op de publieke tribune. Dat is vandaag een overzichtelijk gezelschap, zie ik. En degenen die via internet deze vergadering volgen, fijn dat u belangstelling toont voor het werk van de Brabantse Staten.

Dames en heren. Ik stel nu de agenda aan de orde, wil voorstellen die vast te stellen, met daarbij een aanmerking, het volgende. Mag ik stilte in de zaal? Dat de procedurevergadering besloten heeft om de vragen van het CDA inzake de glastuinbouw toe te laten, maar in combinatie met de actuele motie, die over datzelfde onderwerp was voorzien. En het voorstel is om eerst het CDA straks de vragen te laten stellen, de indiener van de motie daarbij aansluitend te laten indienen, dan de reactie van het college en dan verder afhandelen als ware het schriftelijke vragen.

Dan is ook het voorstel om de vragen voor het vragenhalfuur van de wietteelt, D66, om die toe te laten. Dus dat gaat daarna gebeuren. En daarna is er nog een interpellatiedebat, door de fractie van de PVV

aangevraagd inzake tracé en natuurontwikkeling. Die interpellatie wordt toegestaan. En dan gaan we daarna aan de bespreekstukken beginnen. Dus de verwachting is dat we tegen vijven de gebruikelijke stemming hebben. Die gaat over moties en amendementen, die tijdens deze vergadering worden ingediend, onder meer. En die vindt u onder iBabs, Statendag 10 maart 2017 onder agendapunt 7, de ingediende moties en amendementen.

Mag ik u voorstellen in te stemmen met deze agenda? Dat lijkt het geval.

Dan gaan wij nu beginnen met de vragen. Allereerst dus de vragen, zo dadelijk in combinatie met een nog in te dienen actuele motie. Het woord is aan de heer Braspenning en daarna aan de heer Heijman. De heer Braspenning heeft het woord. U heeft twee minuten voor het stellen van de vraag. En eenzelfde aantal minuten geef ik zo dadelijk aan de indiener van de actuele motie.

De heer **Braspenning** (CDA): Dank u wel, voorzitter. En ik zal snel beginnen te praten, want ik merk dat dat heel belangrijk is om je verhaal te kunnen doen.

Voorzitter. Al enige decennia is het provinciaal beleid om glastuinbouw te concentreren naar aantal locaties in Brabant. En de provincie is daarbij niet alleen een regisseur en beleidsontwikkelaar, maar ook een heel belangrijke aandeelhouder binnen de TOM.

Een van die gebieden waar grootschalige ontwikkeling is voorzien, is het tuinbouwvestigingsgebied in Deurne. Nu het beter gaat in de tuinbouw staan ondertussen verschillende bedrijven aan de poort te kloppen om daar aan de slag te kunnen gaan. In dit kader hebben wij de volgende vragen.

Klopt het dat de medewerking aan de ontwikkeling vanuit de provincie moeizaam verloopt, omdat binnen het PAS-beleid dit project niet als prioritair project is aangemeld en wat is de reden dat het indertijd niet is gebeurd? Loopt de TVD op korte termijn kopers mis door deze nalatigheid van de provincie voor ongeveer 80 ha? Wat zijn de financiële consequenties voor de provincie als de TVD niet van de grond komt? Is er een afnamegarantie voor 56 miljoen euro afgesproken? Beslist het college van GS hierover volgende week en wat zijn daarbij hun overwegingen en hun beslissingsrichting? En de laatste vraag. Indien TVD de gronden niet kan ontwikkelen vanwege de PAS, kunnen deze gronden dan wel afgenomen worden door een andere ondernemer en wat is daarbij de redenering van het college? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Braspenning voor zijn vragen en zoals aangekondigd improviseren we wat op het reglement van orde door deze motie, die is aangekondigd, in hetzelfde blokje mee te behandelen. Het woord is aan de heer Heijman, die de motie al ingediend heeft. Graag een toelichting.

Motie M1 'Verzoek toepassing hardheidsclausule PAS Glastuinbouwgebied Deurne'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 maart 2017;

overwegende dat

- al in 1997 door de provincie het initiatief is genomen om in Deurne een glastuinbouwgebied te realiseren;
- de provincie Noord-Brabant en de gemeente Deurne destijds samen hebben gekozen voor een locatie die relatief dicht tegen het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel S Mariapee' is gelegen;
- er sinds die tijd 150 hectare aan landbouwgrond is aangekocht;
- hiervoor negen veeteeltbedrijven zijn gesaneerd;
- er inmiddels al zo'n 31 miljoen euro is geïnvesteerd in dit project;
- vier glastuinbouwbedrijven gezamenlijk circa 100 hectare willen afnemen om zich te vestigen op deze locatie;

constaterende dat:

- de stikstofuitstoot in het kader van het PAS-stikstofbeleid voor dit gebied in september 2016 door GS is vastgesteld op 0,05 Mol/ha/jaar;

- glastuinbouwbedrijven die zich in dit gebied willen vestigen nooit kunnen voldoen aan deze nieuwe norm;
- het glastuinbouwproject in Deurne momenteel niet op de lijst met prioritaire projecten in het kader van het PAS-stikstof Noord-Brabant staat;
- het daardoor onmogelijk wordt om te komen tot realisatie van het glastuinbouwproject in Deurne;
- enkele kilometers verderop in de provincie Limburg de glastuinbouwprojecten Siberië en Californië wel in de lijst van prioritaire projecten zijn opgenomen;

dragen Gedeputeerde Staten op:

- tegemoet te komen aan het verzoek om voor iedere afzonderlijke vergunningaanvraag van glastuinbouwers die zich hier willen vestigen de hardheidsclausule toe te passen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jan Heijman: Lokaal Brabant.”

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank u wel. Wij sluiten ons natuurlijk voor een groot gedeelte aan bij de vragen van het CDA, met dien verstande dat we vandaag al duidelijkheid willen bieden aan de mensen in Deurne en de bedrijven die daar zitten. Wij denken dat we hier al sinds de zomer met elkaar over aan het praten zijn, dat we duidelijkheid moeten scheppen en dat dit een onderwerp is dat we moeten doorzetten. Wij denken dat we vandaag dat besluit moeten nemen, omdat heel veel investeringen hierop wachten. In een aantal gevallen is dit een goed voorstel, omdat wij denken dat we door het daar plaatsen van de glastuinbouw ervoor zorgen dat de intensieve veeteelt daar weggaat en op deze manier er een betere invulling kan komen. En we hopen op jullie steun. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman voor zijn toelichting en wil dan het college vragen de beantwoording van de vraag en de reactie op de motie meteen ter hand te nemen. Het woord is aan gedeputeerde Van Merrienboer.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Voorzitter. Dank je wel. Om maar meteen met de eerste vraag te beginnen, de provincie wil heel graag glastuinbouw op die locatie en dat willen we ook al heel lang. En we zijn met onze mensen daar ook proactief en heel stevig bezig om dat voor elkaar te boksen. Dat doen wij wel met de context van de Programmatische Aanpak Stikstof, waar dit college ook stevig voor staat. En als ik tegen die achtergrond naar de vragen kijk is het niet zo dat de medewerking vanuit de provincie moeizaam verloopt. Integendeel. En ik denk dat ook de brief vanuit Deurne dezelfde boodschap aan u had, we werken juist heel constructief op dat punt samen. Dus we herkennen ons niet in dat beeld dat het moeizaam loopt. Wel dat het ingewikkeld is. Want wij hebben met elkaar afgesproken dat glastuinbouwgebieden geen toegang hebben tot de lijst van prioritaire projecten. We kunnen dan ook niet stellen dat we in dat punt nalatig zijn geweest, want we hebben gewoon de afspraak dat glastuinbouwprojecten niet op die prioritaire lijst komen – en ik denk dat dat een belangrijk argument is – en dat het ons voornemen is om te sturen op zoveel mogelijk verduurzaming binnen de projectinitiatieven die daar nu lopen om het alsnog in te kunnen passen.

Wat is de reden dat het nog niet is gebeurd? Nou, ik heb u gezegd dat er de afspraak is dat glastuinbouwprojecten niet op de prioritaire projectenlijst horen. Wat wel een aandachtspunt voor ons is in de volgende lijst die wij gaan samenstellen op weg naar – mind you – juni 2018, dus dat heeft best een behoorlijke doorlooptijd, is om meer ruimte te krijgen voor echt innovatieve, duurzame projecten. En zoals wij naar de locatie Deurne kijken, dan ziet u dat wij daar graag glastuinbouw willen. Dat kan daar alleen maar als de hoogste duurzaamheidsgraad wordt toegepast. Daar zetten we op in. En we willen ook proberen in de volgende ronde van de prioritaire lijst meer ruimte te krijgen voor dat type ontwikkeling. Ik weet niet of dat voor de actuele situatie soelaas biedt. Daar gaan wij in ieder geval op 17 maart, als in

ieder geval het smaldeel van het college dat betrokken is, goed naar kijken. Maar wij gaan medio april daarover een besluit nemen.

Dan kijk ik naar de risico's. Nogmaals, ik neem echt afstand van de suggestie van nalatigheid, want die is absoluut niet aan de orde. Maar natuurlijk zijn er risico's, juist voor ons als provincie. Want in 2010 is er inderdaad met instemming van uw Staten een garantieovereenkomst gesloten, waarbij als de gronden niet voor 1 januari 2020 zijn uitgegeven aan glastuinbouw de provincie die gronden gaat overnemen. Daar is inderdaad een maximum risico van 56 miljoen euro voor becijferd. Dat zal niet het risico zijn. In de laatste begroting hebben wij u gerapporteerd wat de garantiestelling nu financieel behelst. Wij komen daar met een bedrag - en nogmaals, dat staat allemaal in de begroting - van 28 miljoen euro, waarvan het risico dat de provincie nu financieel loopt een kleine 17 miljoen euro is. Dus er staat wel degelijk wat op het spel.

Ik heb gezegd dat het college medio april daarover een besluit gaat nemen. En wij zullen dat echt doen vanuit de ambitie - en ik heb het u gemeld - om daar glastuinbouw mogelijk te maken, binnen de sterke, stevige randvoorwaarden van de Programmatische Aanpak Stikstof. En dat is geen sinecure, dat besef ik maar al te goed. Maar het moet duidelijk zijn in welke richting onze ambitie werkt.

Als de gronden niet ontwikkeld kunnen worden, kunnen ze dan worden afgenomen door een andere ondernemer? Tot 2020 kan dat via tijdelijke pacht grondgebonden voor agrarische doeleinden. En mocht de situatie zich voordoen - maar nogmaals, daar zijn we natuurlijk niet op uit - dat wij gehouden zijn om in 2020 gronden over te nemen, dan ontstaat op dat moment ook een nieuwe situatie. Maar nogmaals, afrondend in de richting van de vragen van het CDA, wij zijn in goed en constructief overleg met Deurne om te kijken wat we vanuit het initiatief kunnen doen. Ik moet u wel zeggen, en zo werkt de PAS, dat wij pas kunnen acteren op het moment dat de aanvragen er liggen. En we hebben heel lang moeten wachten op de aanvragen. Die hebben we pas in januari gekregen. En dat betekent dat we nu haren op snaren zetten, maar dat het niet zo is dat we in die tijd nalatig zijn geweest.

Als ik kijk naar de actuele motie van Lokaal Brabant, dan moet ik die ten stelligste ontraden. Een hardheidsclausule is natuurlijk het slot op de deur, een discretionaire bevoegdheid van ons als college om in uitzonderlijke, niet voorziene situaties een clausule toe te passen als belanghebbenden onevenredig nadeel zouden hebben. Nou, er is één belanghebbende die onevenredig nadeel zou kunnen hebben en dat zijn wij zelf. En dat maakt het ook, vind ik, des te noodzakelijker om heel zorgvuldig te kijken naar de toepassing van een hardheidsclausule, dat zeker niet te doen op de voorgestelde wijze om dat standaard te doen voor de vier initiatiefnemers. Als wij de hardheidsclausule in beeld brengen, dan zal dat gaan voor het geheel. En dat gaan wij dus op korte termijn met elkaar afwegen.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Nogmaals, medio april denken wij daarover een besluit te kunnen nemen. En we zullen de motie van Lokaal Brabant echt ontraden - nogmaals, dat heb ik net gedaan - omdat dit, vind ik, echt treedt in de integriteit van overheidsbestuur als het gaat om het toepassen van hardheidsclausules in situaties die zich daar echt, echt voor lenen. En dat is een discretionaire bevoegdheid die bij ons ligt.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik stel nu de heer Braspenning in staat om eventuele aanvullende vragen te stellen en de heer Heijman om eventuele aanvullende opmerkingen te maken. U heeft daar beiden een minuut voor.

De heer **Braspenning** (CDA): Helder. Dank, gedeputeerde, voor die beantwoording. Er blijft wel een ding een beetje boven zweven. U gaf dat ook toe hè? We hebben daar als provincie een behoorlijk

financieel belang. Waar ik nu zo nieuwsgierig naar ben, en dat hebben we eigenlijk ook een beetje in de vragen proberen te suggereren, is wat u dan eigenlijk als een oplossingsrichting ziet.

En de tweede vraag: hoe gaat u daar de Staten in meenemen? Daar ben ik ook wel heel erg benieuwd naar.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Braspenning. De heer Heijman. Ook de mogelijkheid voor aanvullende opmerkingen of reacties.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Dank u wel. Dank u wel, gedeputeerde, voor uw heldere advies. Wij vinden dat deze motie er juist voor gaat zorgen dat de glastuinbouw echt opnieuw van start kan gaan in dit gebied, wat we met zijn allen willen. Want we hebben er niet voor niets met zijn allen zoveel geld in geïnvesteerd. Dus wij handhaven deze motie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Heijman. De gedeputeerde, in reactie behoefte om kort te reageren op de aanvullende vragen van de heer Braspenning.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Mijnheer Braspenning. Dank voor uw aanvullende vragen. Er zijn een paar oplossingsrichtingen als het gaat om het omgaan met ons risico. En dat is als het gaat om de korte termijn: is glastuinbouw daar inpasbaar als het voldoet aan die heel stevige PAS-opgave die daar ligt? Dus de norm voor stikstofdepositie is daar streng. Nogmaals, wij zijn ook bereid om daar echt volop mee in te zetten. Naar onze mening is het denkbaar om glastuinbouw die bijvoorbeeld geen gebruikmaakt van fossiele brandstoffen daar in te passen. Wij snappen best dat dat voor een ondernemer een behoorlijke opgave is. Wij hebben daar ook onze gereedschapskist klaarstaan om te kijken of we ondernemers daarin kunnen begeleiden. Maar dat is voor de korte termijn.

Voor de middellange termijn heb ik u gezegd: als ik kijk naar de PAS-systematiek willen wij dat die PAS nog meer stimuleert in de richting van verduurzaming. Ik kijk naar collega Van den Hout, die er overigens niet is. En nu is de PAS stevig als het gaat om de grenswaarden, maar wij willen juist projecten die die stap zetten naar verduurzaming, naar aanzienlijke reductie van stikstofdepositie. Dat type goede ontwikkelingsruimte willen we juist wat meer faciliteren. Dus dat nemen we mee in de evaluatie van de prioritaire projectenlijst 2017 als opmaat naar de volgende lijst die wordt samengesteld.

En een derde is in de tussentijd kijken of we via pacht toch tijdelijk een ander type activiteiten op die locatie kunnen laten functioneren, zodat ons financieel risico daarin verder wordt beperkt. Nogmaals, we houden dat met elkaar stevig in de gaten als het gaat om ons risico. Nogmaals, de suggestie dat we daar een risico lopen van 56 miljoen euro klopt niet. Ik heb u in de begroting gerapporteerd dat ons risico op dit moment maximaal op een 17 miljoen euro wordt geschat, wat natuurlijk nog steeds een buitengewoon fors bedrag is en wat ons ook noopt om actief te streven naar verdere beperking van dat risico.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik inventariseer even of er behoefte is van andere partijen om zich aan te sluiten. Ik zie alleen de fractie van de PVV en D66, als ik dat goed zie. Dan ga ik gewoon even het rijtje af. Excuus. Nee, ik ga gewoon even het rijtje af. Als eerste de fractie van de VVD. Geen behoefte. Dan de SP. Ook niet. De PVV. Mijnheer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. De PVV-fractie heeft al langer kritisch gekeken naar deze grootschalige tuinbouwontwikkelingsgebieden, zowel in Deurne als in West-Brabant. En we zien nou toch weer dat het een probleem van lange adem blijft. Deze vragen, deze beantwoording van GS en de motie roepen toch een paar kleine vragen op. Ik hoor de gedeputeerde zeggen de hoogste duurzaamheidsgraad na te streven. Betekent dat nastreven van de hoogste duurzaamheidsgraad dat de

regels dermate complex en zwaar worden toegepast dat het voor bedrijven juist nog moeilijker wordt om zich hier te vestigen? Dat dat een extra belemmering gaat opwerpen?

Dan stelt de gedeputeerde dat de glastuinbouw kan plaatsvinden waar geen fossiele brandstof wordt toegepast. De vraag aan de gedeputeerde is of dit kan impliceren dat er windmolens, windturbines bij worden geplaatst.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Van Hattem** (PVV): Als dat zo is vinden we dat zeer onwenselijk. Tot slot de vraag wat het effect is voor andere PAS-projecten als de motie wordt aangenomen. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem. Nu de fractie van D66, mevrouw Klitsie.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Excuus. Wij zijn blij dat dit thema op de agenda staat. Niet omdat we voor de motie zijn, maar omdat glastuinbouw al heel lang geen onderwerp van discussie hier is geweest. Wij zijn als partij voorstander van grootschalige glastuinbouwontwikkelingen, zoals Deurne en Dinteloord, omdat je daarmee meerdere doelstellingen kunt dienen. En in die zin vond ik de antwoorden van de gedeputeerde ook prettig om te horen, dat de hoogste duurzaamheidseisen in Deurne worden nagestreefd, zoals dat ook in Dinteloord het geval was. En ik waardeer ook de zorgvuldigheid in het proces, omdat je moet voorkomen dat we toerekenen naar onze eigen portemonnee. Je moet eerst de afweging maken en de financiën zijn in feite daarna een afgeleide. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Klitsie. Dan de fractie van de PvdA, mevrouw Knoet meen ik gezien te hebben. Gaat uw gang.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ook wij zouden graag om redenen van werkgelegenheid en onze plannen rondom de tuinbouw onderstrepen dat het goed is dat GS zich inzetten om het maximaal mogelijk te maken dat de ontwikkeling daar kan plaatsvinden. En daarmee in acht nemend dat het allemaal duurzaam moet zijn en onze natuur daar niet op het spel wordt gezet. Om die reden zullen we de motie ook zeker niet steunen, want die hardheidsclausule past daar absoluut niet in. Graag heel veel inzet op een duurzame ontwikkeling in Deurne. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Knoet. De fractie GroenLinks, mevrouw Brunklus.

Mevrouw **Brunklus** (GL): Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben als Staten eigenlijk geen echt specifiek glastuinbouwbeleid meer, want dat is in de vorige periode losgelaten. Gezegd is dat die ontwikkeling in Deurne voortgang moet vinden, daar moeten we een goede invulling voor vinden. En ik ben heel blij met het verhaal van de gedeputeerde dat hij op zoek gaat naar een duurzame ontwikkeling. Natuurlijk speelt de PAS daarin een rol, maar wij pleiten ook echt voor een duurzame ontwikkeling. Kan de gedeputeerde het nog wat duidelijker maken? In de raadsbrief aan de raad in Deurne wordt genoemd dat er een overleg is met de drie gedeputeerden op 17 maart. Wat verwacht de gedeputeerde dat daar besproken wordt en uit gaat komen?

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Brunklus. De fractie van 50PLUS heeft behoefte aan het woord op dit onderwerp? Dat is niet het geval. De Partij voor de Dieren? Ook niet. De ChristenUnie/SGP zie ik niet in de zaal, tenzij ik me vergis. Lokaal Brabant ... Dan wil ik de gedeputeerde vragen om nog kort de beantwoording hiervan ter hand te nemen.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Voorzitter. Dank je wel. Misschien met het laatste beginnen. Mevrouw Brunklus. Dat weet ik niet hè. Ik kan alleen maar constateren dat we dat vanuit een gemeenschappelijke ambitie doen. En die is, en daarmee ben ik ook begonnen, de meest duurzame glastuinbouw daar zien mogelijk te maken. En dat is de ambitie, die we hebben. In de richting van de heer Van Hattem, daarmee zijn we niet aan het belemmeren. Volgens mij zijn we daarmee juist de glastuinbouw een volhoudbare toekomst aan het geven. Als je ziet waar we nu in het AFC Prinsenland investeren, juist in gesloten kringlopen. Die maken dat de glastuinbouw daar juist kan floreren. Komen er dan windturbines in Deurne? Daar gaat de glastuinbouw niet over, maar daar heb ik u laatst nog een paar kaarten over toegestuurd. Dus aan de toepassing van windturbines gaan andere criteria ten grondslag liggen. En nogmaals, dat is echt per situatie afhankelijk.

De **voorzitter**: Interruptie Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Die kaart ging inderdaad over de inpassing op de kaart. Maar ik vroeg ernaar wat uw ambitie is. Als u zegt geen fossiele brandstof te willen, is het dan uw ambitie om daar dan windturbines bij te zetten?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Laten we vooral stellen dat het gaat om ambities van initiatiefnemers op die plek. En nogmaals, als ik naar Prinsenland kijk, ligt het veel meer voor de hand om naar windturbines te kijken als je over duurzame energie praat. Terwijl Deurne een interessante plek is om met geothermie aan de slag te gaan. Dus het is echt locatiespecifiek. We gaan nu wat mij betreft, voorzitter, niet het debat over windturbines opnieuw voeren.

De **voorzitter**: Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik ben het met de gedeputeerde eens dat Deurne zeker geen plek is waar windturbines rendabel zijn, vanwege de lage windopbrengsten daar. U zegt dat de ontwikkeling daar het meest duurzaam moet zijn. Tegelijkertijd zegt u op twee plekken in Brabant, zowel in Deurne als in Dinteloord. En er is maar een beperkte groep bedrijven die daarin wil investeren. Hoe reëel is het dan om zo'n hoge lat qua duurzaamheid neer te leggen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Het gaat er niet over hoe reëel dat is. Het gaat erover dat dat de enige denkbare weg is, mijnheer Van Hattem. Op die manier kun je glastuinbouw in die context een volhoudbare toekomst geven. En laten we ons gelukkig prijzen dat de glastuinbouw in Nederland nou juist buitengewoon innovatief is. En dat glastuinbouwbedrijven juist heel goed in staat zijn – en dat hebben ze in het verleden ook aangetoond – om innovaties te ontwikkelen en toe te passen. Ik ga er ook, juist vanuit die kracht vanuit die sector, van uit dat we in ieder geval een heel eind met elkaar gaan komen, maar ik kan niet vooruitlopen op de uitkomsten van 17 maart.

De **voorzitter**: Interruptie Braspenning.

De heer **Braspenning** (CDA): Voorzitter. Ik heb het verhaal tot nu toe heel goed kunnen volgen. Nu schrik ik toch wel even als u zegt dat het niet de vraag is hoe reëel het is. Dan denk ik dat het ook alles heeft te maken met het vallen van het project. Als je op een gegeven een niet reële ambitie hebt, dan weet je bij voorbaat dat je het beter af kunt schrijven.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Nee, nu verstaat u mij verkeerd, waarvoor excuus als dat aan mij ligt. Ik geef alleen maar aan dat glastuinbouw, zeker op die locatie, alleen maar kan als dat met een zo minimaal mogelijk stikstofdepositie gepaard gaat. En wellicht nul. En dat betekent dat daarvoor geen alternatief is. Dat is wat ik heb willen zeggen.

De **voorzitter**: Braspenning.

De heer **Braspenning** (CDA): Dus alle partners zien dat nog steeds als een mogelijkheid?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Nog eens?

De heer **Braspenning** (CDA): Dus alle partners in het project zien dat nog steeds als een begaanbare weg?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Mijnheer Braspenning. Dat gaan we met elkaar vaststellen. Maar het moet helder zijn dat het alleen maar onder die condities kan, omdat we met elkaar ook een geloofwaardig en volhoudbaar stikstofbeleid hebben geformuleerd met die programmatische aanpak van de PAS. En dat zijn de condities. Die zijn ook eigenlijk landelijk vervat in die uitspraak van geen glastuinbouwbedrijven op die prioritaire lijst, juist om die beweging naar verduurzaming verder in gang te zetten.

De **voorzitter**: Interruptie Brunklus.

Mevrouw **Brunklus** (GL): Een vraag aan de gedeputeerde. Want u zegt net: juist vanwege de PAS kan dat alleen maar duurzaam daar. Maar ik meen ook destijds te hebben begrepen, toen we de grote investering in Dinteloord deden – ook van de TOM, waar de provincie in zit – dat we die juist deden omdat we alleen maar duurzame glastuinbouw willen stimuleren en hebben in Brabant als het vanuit de provincie uit mede wordt ontwikkeld. Speelt die gedachte nou ook een rol bij uw gesprekken volgende week als het gaat om het ontwikkelen van die verdere glastuinbouw in Deurne?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Nou, laat ik vooropstellen dat die ambitie van verduurzamen vanuit ons college op alle plekken zit waar we aan de slag zijn. In Deurne speelt de PAS daarin een enorm belangrijke rol. Dat maakt dat het daar nog zwaarder weegt. Maar het is wel degelijk ook vanuit de ambitie van dit college. Maar ik zeg dat er zeker in Deurne ook geen alternatief is vanuit de context die

de PAS daar creëert. En daar is iedereen zich bewust van. Daar komen natuurlijk ook nu de verzoeken richting onze kant om desnoods ook te kijken naar het toepassen van een hardheidsclausule, omdat we weten dat het alleen maar kan onder die condities.

De **voorzitter**: Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Maar dan zou je ook anders kunnen denken. Het zou ook kunnen zijn, juist om zo'n echte duurzame glastuinbouwontwikkeling in dat concentratiegebied mogelijk te maken, dat u met een voorstel naar de Staten toe zou komen voor een extra impuls, misschien extra financiën die u nodig heeft, omdat je alleen maar daarmee een duurzaam project kunt creëren.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Nogmaals, ik heb u aangegeven dat we daar instrumenten voor hebben in onze gereedschapskist die we ter beschikking hebben. Juist op die manier zitten we aan tafel. Juist ook kijkend met een mogelijke actievere rol van onze kant dan realiseerbaar is binnen die randvoorwaarde van duurzaamheid. Dus we zitten actief en betrokken aan tafel.

De **voorzitter**: Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Misschien toch even om de randvoorwaarden en ambities van duurzaamheid scherp te krijgen. In hoeverre lopen die gelijk met de verplichtingen van de PAS of strekken die ambities van duurzaamheid van u nog verder?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Mijnheer Van Hattem. In Deurne lopen die ambities niet verder. Dat is echt gewoon de ambitie, zoals die in de PAS is neergelegd. Dus dat is het ambitieniveau waar wij op 17 maart voor rond de tafel zitten. En het is niet zo dat we daar bovenop stapelen. Nee, het is de consequentie van de toepassing van de Programmatische Aanpak Stikstof. Die maakt dat het alleen maar kan met de hoogste duurzaamheidsgraad.

De **voorzitter**: Het punt is helder.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Los van het feit dat we dat sowieso willen.

De **voorzitter**: Van Hattem. Nee? Dan wil ik de gedeputeerde vragen zijn betoog te vervolgen.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Er was nog een vraag over de suggestie wat dan als de motie wordt aangenomen. Ik kijk dan ook naar collega Van den Hout. Want ik vind dat u dan fundamenteel het principe van hardheidsclausules met voeten zou treden. En dan heb je echt wel de bijl aan de wortel van de systematiek gezet. Dus dat vind ik stevig. In die zin, weest u zuinig op toepassing van hardheidsclausules, de discretionaire bevoegdheid van een college voor bijzondere gevallen zwaar te motiveren en doe niet net alsof het een routine is die we in willekeurig welke situatie kunnen toepassen. Dus ten zeerste ontraden.

De **voorzitter**: Oké. Helder. Dank. Ik sluit dan nu de beraadslagingen op dit punt en wil de motie 1 actueel meteen in stemming brengen, conform de afspraak hierover. Het gaat om motie 1 van Lokaal Brabant. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Een belletje, voorzitter, mochten er nog mensen ...

De **voorzitter**: Dan wachten we even. Dank, mijnheer de vicevoorzitter, dat u dat even ... Meerdere malen heeft het college aangegeven wat het advies is. Alle bollen verzamelen, begrijp ik heel goed. We gaan stemmen. De fractie van de VVD.

De heer **Bollen** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Braspenning** (CDA): Tegen met stemverklaring, voorzitter. Sympathiek, de motie, om te zorgen dat het gebied ontwikkeld kan worden, maar we hebben vertrouwen dat de gedeputeerde nog naar andere mogelijkheden gaat kijken.

De **voorzitter**: SP.

De heer **De Jonge** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Tegen met stemverklaring. Wij wensen de gedeputeerde veel succes met de duurzame ontwikkeling daar.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: De motie is verworpen. Dan komen we nu bij de tweede vraag in dit vragenhalfuurtje, dat dit keer meer dan een half uurtje is, geloof ik. Maar dat kwam door de motie. Ik kom bij de heer Meijer van D66 over wietregulering. Ik geef hem twee minuten om de vraag te stellen.

De heer **Meijer** (D66): Op 21 februari 2017 stemde een meerderheid in de Tweede Kamer vóór het initiatiefwetsvoorstel van Vera Bergkamp van D66 om te komen tot een gereguleerde wietteelt. In december 2015 sprak een meerderheid van deze Staten zich uit dat ze openstaat voor experimenten die vanuit de Brabantse gemeenten en de Brabantse samenleving ontstaan met betrekking tot de geregelde keten. Bij de bespreking van de motie Brabant spraken diverse Provinciale Statenfracties zich bovendien uit voor een actieve participatieplicht vanuit de provincie. Recentelijk haalde de Commissaris van de Koning landelijk nieuws met zijn oproep 'Geef ons de ruimte te experimenteren'. En dat was een citaat. In oktober 2016 antwoordde het college op vragen van D66 dat zij nog geen enkele actie had ondernomen om te anticiperen op de Cannabiswet. Zelfs gesprekken met het ministerie, de taskforce en de Brabantse steden waren nog niet gevoerd. Bovendien blijkt dat de provincie niet deelneemt aan de werkgroep van de Brabantse grote steden die, vooruitlopend op de wetgeving, de mogelijkheden alvast in kaart brengt. Nu de Tweede Kamer ingestemd heeft met de wet, is het zeer waarschijnlijk dat deze of een variant hierop, er komt. Sowieso zal het onderwerp vanaf 16 maart onderdeel worden van coalitieonderhandelingen op landelijk niveau. Het is kortom volgens D66 tijd om serieus in actie te komen. Daarom hebben wij de volgende vragen. Gaat het college, nu de Tweede Kamer akkoord is gegaan met de wet, alles in haren en snaren zetten of op zijn minst in gesprek met lokale overheden, de taskforce en de landelijke overheid om te verkennen wat – als de wet door de Eerste Kamer komt – de gevolgen, kansen en risico's zijn voor Brabant? Op welke wijze anticipeert het college ook in het beleid hierop op gereguleerde wietteelt nu de contouren van de werkelijke wetgeving steeds beter zichtbaar worden? Waarom neemt de provincie Noord-Brabant niet deel aan de werkgroep van de B5-steden om te verkennen hoe Brabant haar wietteelt kan reguleren? Hoe is de taskforce betrokken bij de werkgroep van de B5 en hoe geeft de provincie – als mede-eigenaar – hier sturing aan? En ten slotte, Brabant profileert zich – terecht – als provincie van innovatie. Op welke wijze geeft het college de intentie van de Staten om te experimenteren vorm in haar lobby richting de coalitieonderhandelingen en is daarin kortom ook aandacht voor het onderwerp wietregulering en de Brabantse ambities?

De **voorzitter**: Ik dank de heer Meijer voor zijn vraag en geef graag de gedeputeerde Van Merrienboer de gelegenheid om die vragen te beantwoorden. Hij heeft daarvoor drie minuten.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Voorzitter, dank je wel. Mijnheer Meijer. Ik denk dat het goed is om te beginnen met de motie – die op uw initiatief hier door de Staten is aangenomen – nog eens goed voor de geest te halen. En dat is dat wij als provincie openstaan voor initiatieven met gereguleerde wietteelt. En dan gaat het over openstaan in ons ruimtelijke instrumentarium. De uitspraak die u heeft gedaan, die motie is aangenomen, geldt onverkort, want dat is zo. Als ik dan vervolgens naar de vragen kijk, dan is het antwoord misschien voor u iets teleurstellender dan u had gehoopt, want op dit moment zijn

wij niet aan de slag, omdat – nogmaals – wij het initiatief echt zien bij 1, de nationale overheid. En nogmaals, er is nog een Eerste Kamerronde te gaan, mijnheer Meijer, dus we hebben wat dat betreft – en ik kom daar zo nog heel even op terug, want dat is zeker voor de taskforce relevant – echt die wettelijke zekerheid nodig voor een aantal partijen om ook in beweging te komen. En u heeft ook kennis kunnen nemen dat een aantal van de B5-steden – niet allemaal – belangstelling heeft getoond om als pilotgemeente te willen fungeren. Maar zij hebben zich – en ik snap dat heel goed, omdat het wettelijke kader nog ontbreekt – ook nog niet bij ons gemeld om eventueel daarin ruimtelijk gefaciliteerd te worden. Als het gaat om vraag 2, anticipeert u, hebben we in de beantwoording bij uw motie indertijd al vastgesteld dat het helemaal niet nodig is, omdat de huidige ruimtelijke kaders voor ons toereikend zijn. Mocht het aan de orde zijn, dan kunnen we onze verantwoordelijkheid nemen, mocht die in discussie zijn. Op uw suggestie dat we nu niet deel zouden nemen aan de werkgroep van de B5-steden is een tweeledig antwoord mogelijk. Ten eerste zijn we niet gevraagd, maar misschien is dat ook logisch, omdat er op dit moment niet een zodanige werkgroep bij ons bekend en actief is. Er zullen ongetwijfeld informele contacten zijn, maar er loopt geen B5-initiatief. En als het al loopt, dan is het in ieder geval niet met een uitnodiging in onze richting gegaan om daaraan deel te nemen. Maar ik denk dat u gewoon net iets te vroeg bent met het aan ons toewensen van dat gezamenlijke initiatief. Ik kijk naar de taskforce.

De **voorzitter**: Wilt u gaan afronden?

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Ja. Ook voor de taskforce geldt dat die zich vanzelfsprekend niet mengt in een niet-afgeronde discussie over de wettelijke kaders voor die gereguleerde wietteelt. Maar zou die tot stand komen, dan mag u vanaf dat moment natuurlijk een actieve betrokkenheid verwachten. Wij zijn buitengewoon actief in een lobby, maar dat gaat niet om de gereguleerde wietteelt.

De **voorzitter**: U moet nu echt afronden.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Ja. Het laatste antwoord, voorzitter. Maar dat gaat inderdaad over de taskforce, die zich wenst in te zetten voor die bestrijding van die ondermijnende criminaliteit en de belangrijke rol van drugsmisdaad, die daarin speelt. En in die lobby zijn de B5-burgemeester en ook onze commissaris actief. Maar dat gaat echt om het verder toerusten van de taskforce met het daarvoor benodigde instrumentarium. En zolang de Eerste Kamer volgens mij dat onomkeerbare besluit nog niet heeft genomen, gaat dat nog niet over het vooruitlopen op dat wettelijke kader.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording en geef de heer Meijer gelegenheid om aanvullende vragen te stellen. U heeft daarvoor een minuut.

De heer **Meijer** (D66): Voorzitter. Ik denk dat het goed zou zijn als de gedeputeerde het krantenartikel, dat ook bij de vragen is gevoegd, tot zich neemt, omdat daar wel degelijk gesproken wordt over een werkgroep van de B5-steden. En ik neem aan dat die bij het college toch wel bekend is. Ik denk dat we veilig kunnen constateren dat het college en de Staten, althans de D66-fractie, van mening verschillen over de proactiviteit die hier wordt betracht. Ik begrijp dat het college reactief is. En mijn vraag is of de provincie Brabant straks klaar is en u, zodra de wettelijke mogelijkheid er inderdaad ligt, de Eerste Kamer heeft besloten en de landelijke wetgever het over gaat zetten tot daadwerkelijke wetgeving, er echt van overtuigd bent dat wij vanaf dag 1 in Brabant klaar staan om dit grote probleem op te lossen als u in die reactieve houding blijft staan.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Voorzitter. De vraag is over welk probleem we het hebben, aansluitend bij uw laatste vraag. Bent u klaar als de wettelijke basis er ligt voor die gereguleerde wietteelt om vanuit ons ruimtelijk beleid daarin zo nodig te faciliteren? Dan is het antwoord, net als het in december was: ja, daar zijn wij klaar voor, omdat ons ruimtelijke instrumentarium daartoe toereikend is. Ik kan alleen maar constateren, niet dat de krant hier een terecht punt heeft, maar dat wij op dit moment niet gevraagd zijn om deel te nemen in een werkgroep van de B5. En in ieder geval naar onze mening zo'n werkgroep in meer formele zin ook niet functioneert op dit moment. Volgens mij gaat het hier nog over informele contacten, waarin de verschillende steden ook verschillend zitten. Het vraagt gewoon even geduld, mijnheer Meijer. Op het moment dat die onomkeerbaarheid er is, dan moet Brabant ook klaar zijn. Want het kan niet anders als vier gemeenten zich actief hebben gemeld om dan ook mee te kunnen doen in die gereguleerde wietteelt.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde. Ik kijk even rond of er andere leden zijn die nog het woord willen voeren hierover. Geen van de fracties. Dan sluit ik de beraadslagingen en dan is dit onderdeel van het vragenhalfuur ook afgerond.

Dan gaan we nu naar het interpellatiedebat, dat is aangevraagd door de fractie van de PVV. Ik geef de heer Van den Berg gelegenheid om daarover als eerste vragen te stellen. Daarna zal de gedeputeerde beantwoorden. Ik geef u twee minuten.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dank u, voorzitter. Ik zat laatst wat op internet te kijken en zag een leuk wedstrijdje van het groenontwikkelfonds voorbijkomen. Ik stuurde dat door naar mijn fractievoorzitter. En die viel het op dat een aantal percelen wel erg dicht bij de bedachte Noordoostcorridor lag. En nader beschouwd – en ook is dat een bevestiging geweest in onze Statenvragen – is er natuur gepland ongeveer letterlijk op de stippellijn, die in de Structuurvisie staat waar de Noordoostcorridor is gepland, de Ruit Eindhoven, het ontbrekende stukje daarvan. En daar worden we eigenlijk ontzettend kwaad van. We vragen hoe het mogelijk is om die 3 ha op de 500.000 ha die Brabant telt precies daar in te kunnen tekenen. We willen graag weten wat onze gedeputeerde Van der Maat ervan vindt dat een volgend bestuur het onmogelijk wordt gemaakt er ooit nog een weg neer te leggen, althans het lastiger wordt gemaakt. Wat vinden we er van dat mensen daar met allerlei ideeën voor nieuwe natuur komen en waarschijnlijk niet op de hoogte zijn dat het zomaar kan dat dat over een paar jaar weer moet wijken en naar een compensatiegebiedje toe moet? Daarom vragen we ook waarom niet meteen in die compensatiegebieden is gezocht. Dat zijn eigenlijk de belangrijkste vragen die we op dit moment hebben. We willen ook graag weten wat de Staten er van vinden dat we geld vanuit het groenontwikkelfonds uit gaan geven op plekken waarvan we, ik wil niet zeggen 'zeker kunnen zijn', maar waarvan de kans zeker niet onwaarschijnlijk is dat binnen de kortste keren dat weer verplaatst moet worden. Oftewel, het geld wordt weggegooid. Dat lijkt me ook qua natuurgeld niet de bedoeling.

De **voorzitter**: Interruptie Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, mijnheer de voorzitter. De eerste vraag aan de heer Van den Berg is: zou het nou niet netjes zijn geweest als u bij uw interpellatie had aangegeven van welke gedeputeerde u antwoord wilde hebben? U hebt dat in het midden gelaten. "Wij willen het college bevragen." En op dit moment zegt u: "Ik wil het van die gedeputeerde weten." Ook deze mensen moeten de mogelijkheid hebben om zich voor te bereiden.

Mijn tweede punt, mijnheer de voorzitter, is dat u een interpellatiedebat gebruikt om een vraag aan de Staten te stellen. En volgens mij is dat niet hetgeen waar een interpellatiedebat voor bedoeld is. Een interpellatiedebat is naar mijn idee bedoeld om het college te bevragen en niet de individuele Statenfracties.

De **voorzitter**: Waarvan akte. De heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik kan daar wel op antwoorden. Ik heb contact met de griffier gehad welke gedeputeerde ik wilde bevragen. Dus laat dat duidelijk zijn. En ik bevrage de Staten ook niks. Ik vraag een mening aan de Staten. Ik vraag opheldering van het bestuur.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van den Berg voor zijn vragen. Het college gaat deze vragen beantwoorden. En het woord wordt namens het college gevoerd door gedeputeerde Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij om te horen dat ook de PVV zuinig om wil gaan met natuurgeld. Dat doen wij ook graag. Echter, deze 3 ha is niet nu uitgekozen om plotseling voor natuur te gaan functioneren. Die is in 1995 in het Nationaal Natuurnetwerk en nu in het Brabants Natuurnetwerk geschreven. Daar staat hij vanaf 1995 in. In die zin is er helemaal niets veranderd. Al die tijd had daar natuur gerealiseerd kunnen worden. Dat kan nog steeds. Daar doet de Structuurvisie niets aan af, want zoals u natuurlijk weet heeft de Structuurvisie geen enkele juridische binding. Dat is een richtinggevende uitspraak van het bestuur. Met betrekking tot de Noordoostcorridor heeft dit bestuur een richtinggevende uitspraak gedaan over de komende bestuursperiode. Dat betekent dat er geen planologische schaduwwerking van uitgaat. Niet alleen deze 3 ha komt daarmee onder de planologische schaduwwerking uit. Talloze hectaren, ook van particulieren, worden nu niet meer geraakt door de Noordoostcorridor. Dus ook particulieren kunnen investeren in betere dakkapellen of tuinhuisjes. Ondernemers kunnen gaan investeren in de buurt. En mocht er ooit ruimte gemaakt moeten worden voor rode ontwikkelingen, of dat een weg is, een kinderdagverblijf of wat dan ook, dan gaat dat volgens de procedure die daarvoor staat, die ook gevolgd had moeten worden als de NOC wel was doorgegaan. Want ook dan zou deze 3 ha binnen het natuurnetwerk gecompenseerd moeten worden. Sterker nog, dat moet altijd. Elke compensatie vindt plaats binnen het natuurnetwerk. Dus als ik mij verplaats in uw ideeën over hoe minder natuur, hoe beter. Nou, wees gerust, mocht daar ooit nog een rode ontwikkeling plaatsvinden op die 3 ha, dan neemt het areaal natuurnetwerk uiteindelijk met 3 ha af. Oftewel, sinds 1995 is er helemaal niets veranderd aan de status van dit gebied. Hooguit is het u nu opgevallen, omdat deze drie gebieden of deze 3 ha nog veel meer in de etalage zijn gezet door het groenontwikkelbedrijf om tegemoet te komen aan onze wens om natuur en economie aan elkaar te verbinden. Oftewel, wij vragen daar niet een natuurontwikkeling pur sang, maar een ondernemend natuurnetwerk. Wij vragen een ondernemer om te proberen, samen met het ontwikkelen van natuurwaarden, daar een boterham te verdienen. En dat kan van alles en nog wat zijn. Een gereguleerde wiettelers voor mijn part. Een aardig verdienmodel voor ons groenbedrijf. Oftewel, heel kort, er is niks veranderd en er gaat niks veranderen. En het kost niemand een cent als wij hier nu natuur gaan ontwikkelen of laten ontwikkelen of door anderen of als dat niet gebeurt.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. De heer Van den Berg heeft de mogelijkheid om aanvullende vragen te stellen. De heer Van den Berg. U heeft een minuut.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Hoe reëel is het om daar precies die 3 ha van die nepnatuur te gaan realiseren? Ik zie bijna de grijns al bij het intekenen van die hectaren. Als de VVD haar

woord gehouden had hier aan de kiezer, dan was die weg er gewoon gekomen. En het kan heel goed zo zijn dat er al in een volgende periode een meerderheid komt om die weg aan te leggen. En wat is het dan een weggegooid geld en een zonde. We zeggen in deze vragen niet eens dat we daartegen zijn, maar leg het alsjeblieft even op een plek neer waarvan je zeker weet dat dat geld niet weggegooid wordt, want die kans is levensgroot. Hoe haal je het in je hoofd, wil ik bijna zeggen.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van den Berg. Dan nu de gelegenheid, zo daar behoefte aan is, aan de andere fracties om deel te nemen aan het debat. De fractie van de VVD. Ik noteer nee. De fractie van het CDA? Wil een van de fracties het woord voeren? Dat is niet het geval. Ah, de fractie van het CDA. Wie? De heer Kuijken heeft een minuut.

De heer **Kuijken** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Dit is ook een vraag gericht aan het gehele college, met vele politieke kleuren daarin vertegenwoordigd. Liggen er op het tracé van de Ruit nog meer ingetekende natuurgebieden die nog ontwikkeld moeten worden? En zo ja, zou het misschien iets zijn om die bij voorbaat ergens anders neer te leggen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Kuijken voor zijn vragen. Andere fracties nog? Niet het geval. De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Voorzitter. De vraag van de PVV was volgens mij: 'hoe haal ik het in mijn hoofd?' Daarvoor moet ik u doorverwijzen naar mijn voor-/voor-/voorganger, waarschijnlijk van CDA-huize, die het in 1995 een goed idee vond om daar bij Son en Breugel natuur in te tekenen, omdat het gebied nou eenmaal goed geschikt is voor natuur. En nogmaals, welke rode ontwikkeling daar ooit plaats zal vinden, die volgt de normale compensatieprocedure, zoals we in heel Brabant overal willen investeren. En niet alleen in natuur, ook gewoon in echte economie. En dan kan het af en toe voorkomen dat dat moet gebeuren op gebieden waarvan wij in 1995 dachten: dat zou een aardige plek voor natuur zijn. En op het moment dat zich dat voordoet, dan wordt die plek gecompenseerd, of die nou al is ingericht of niet is ingericht. Dat is hetzelfde antwoord voor de heer Kuijken, het heeft geen enkele zin om te gaan slepen met die gebieden, omdat ik van tevoren niet kan bedenken waar over tien jaar wel of geen rode investering plaatsvindt.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn ... Interruptie op de valreep nog. Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja, voorzitter, die laatste zin is nou net de crux. Want wij kunnen wel voorzien dat er waarschijnlijk wel binnen tien jaar wat gaat gebeuren. Als ik deze week alleen al kijk wat er rond Eindhoven is gebeurd met het verkeer, dan kan ik me heel goed voorstellen wat er gebeurt. En wat wij niet willen is dat er geld, ook voor uw doelen, wordt weggegooid. Want die kans is levensgroot. Nogmaals, als de VVD woord gehouden had, was die weg gewoon doorgegaan. Nog steeds is het in deze Staten ongeveer fiftyfifty of die weg er komt en het kan zo zijn dat die volgend jaar doorgezet wordt. Waarom daar? Waarom heeft het college niet tegen het Groenontwikkelfonds gezegd: wacht eens even, hier gaan dingen fout, doe dat even ergens anders?

De **voorzitter**: De vraag is helder en al bekend eigenlijk. De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, herhaling van vragen. In 1995 en niet nu is besloten om daar natuur te plannen. En daar is niks in veranderd.

De **voorzitter**: Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja. Er is wel wat veranderd, en dat zijn die plannen van de Noordoostcorridor. En waarom heeft u daar niks mee gedaan? Nogmaals de vraag, want we gaan hier geld weggooien.

De **voorzitter**: De gedeputeerde. Ten finale.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ook die plannen zijn al gauw dertig jaar oud. Dus het gaat al dertig jaar samen op. Van: zullen we natuur neerleggen of iets anders? Nu wordt het groen, morgen wordt het rood. Wie zal het zeggen?

De **voorzitter**: Ik besluit de beraadslagingen rondom deze interpellatie en stel vast dat we dan verder kunnen gaan met de bespreekstukken.

Bespreekstukken

07/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant 2017

De **voorzitter**: Als eerste is dan aan de orde onder stuknummer 07/17, het Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden GS Noord-Brabant. Dat is op 9 september en 21 oktober 2016 besproken in het platform integriteit. Het is in het presidium besproken op 18 november 2016 en het ligt hier nu voor ter besluitvorming. Ik ga even beginnen met de fractie van het CDA, mevrouw Van der Sloot.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Dank u wel, voorzitter. We zijn als fractie blij dat we vandaag twee nieuwe codes over integriteit bespreken. Want integriteit is voor de politiek van levensbelang om het vertrouwen van de Brabanders te verdienen, te krijgen, maar vooral te behouden. Wij zijn blij met de actualisatie van beide codes en we zien ook dat er wat nieuwe zaken in staan, zoals de omgang met sociale media, maar ook nevenfuncties en belangenverstrengeling. Wij willen onze complimenten maken voor het platform integriteit, voor het werk wat het hieraan besteed heeft. En mijn fractie wil ook graag instemmen met zowel deze code en de volgende code. En dan kan ik meteen mijn spreektijd voor het volgende agendapunt intrekken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Van der Sloot. Mevrouw Van der Kammen van de fractie van de PVV dan nu het woord.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Hier ligt een door PS vast te stellen Gedragscode integriteit Gedeputeerde Staten voor. In het platform integriteit is diverse malen over het onderwerp gesproken, met name over de code voor Statenleden. Volgens de aanleiding van dit stuk is er een splitsing aangebracht tussen de code voor GS en die van PS, omdat het handelen van deze organen niet te vergelijken is. Aan het dagelijks bestuur en de bestuurder, zo lezen we, worden in de gedragscode bijzondere eisen gesteld om de optimale openheid en controleerbaarheid mogelijk te maken. Voorzitter. Behalve het onderscheid tussen de woorden 'Provinciale Staten' en 'Gedeputeerde Staten' heb ik in een vergelijking tussen de twee codes niets aangetroffen wat in de richting van die bijzondere eisen kan wijzen. Graag verneem ik dan ook waar nu in de Gedragscode GS die bijzondere eisen voor openheid en controleerbaarheid zijn opgenomen.

Voorzitter. Een ander punt nog. Volgens de gedragscode is een lid van GS gedurende een jaar na aftreden uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie. Daarvan

kan volgens deze code door het presidium ontheffing worden verleend. Voorzitter. Het presidium is geen in de Provinciewet verankerd beslissingsbevoegd orgaan, waar Provinciale Staten dat wel is. En het presidium bestaat slechts op grond van een reglement van orde dat aan verandering onderhevig kan zijn. Bovendien is deze zeggenschap niet consistent met de gedragslijn van lid 1.3, waar zaken die niet in de code zijn vastgelegd in GS of in PS worden besproken. Wij amenderen dit punt dan ook en hebben ook tevens nog een technisch amendement ingediend.

Amendement A1

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 maart 2017, ter bespreking van Statenvoorstel 07/17 Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten; besluiten:

in ontwerpbesluit 07/17 B

- In hoofdstuk 2 de genoemde paragrafen 1.1 tot en met 1.6 te hernoemen naar respectievelijk 2.1 tot en met 2.6;
- In hoofdstuk 4 (Informatie), lid 4.4 de tekst ‘Leden van Gedeputeerde Staten gaan verantwoord om met de e-mail- en internetfaciliteiten. Ook gaan zij verantwoord om met sociale media.’ te wijzigen in:
‘Leden van Gedeputeerde Staten gaan verantwoord om met de e-mail- en internetfaciliteiten van de provincie. Ook gaan zij verantwoord om met sociale media.’
- In hoofdstuk 4 (informatie) het 2e lid 4.4 betreffende de omgang met e-mail, internet en sociale media te hernoemen naar 4.5.

En gaan over tot de orde van de dag.

PVV Noord-Brabant: Patricia van der Kammen”

Amendement A2

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 maart 2017, ter bespreking van Statenvoorstel 07/17 Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten; constaterende:

- dat het presidium geen in de Provinciewet gedefinieerd orgaan (met zeggenschap) is;

overwegende:

- dat een bestendige handelwijze te verkiezen is conform lid 1.3 van hoofdstuk 1 (algemene bepalingen);

besluiten:

bij ontwerpbesluit 07/17 B in hoofdstuk 2 Belangenverstrengeling lid 1.3:

‘De leden van Gedeputeerde Staten zijn gedurende een jaar na aftreden uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie Noord-Brabant en alle andere organisaties waarin de provincie een bestuurlijk of financieel belang heeft. Hiervan kan met redenen omkleed ontheffing worden verleend door het presidium van Provinciale Staten.’

te vervangen door:

‘De leden van Gedeputeerde Staten zijn gedurende een jaar na aftreden uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie Noord-Brabant en alle andere organisaties waarin de provincie een bestuurlijk of financieel belang heeft. Hiervan kan met redenen omkleed ontheffing worden verleend door Provinciale Staten.’

En gaan over tot de orde van de dag.

PVV Noord-Brabant: Patricia van der Kammen”

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Van der Kammen. De amendementen 1 en 2 worden nu gekopieerd en rondgedeeld. De fractie van D66, mevrouw Meeuwis, heeft dan nu het woord.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Voorzitter. Voor D66 is een discussie over integriteit nooit afgesloten. Ook al is in de afgelopen maanden het platform integriteit een paar keer bij elkaar gekomen en ook al stellen we vandaag, als het goed is, de nieuwe integriteitsgedragscodes voor PS en GS vast, integriteit dient een permanent onderwerp van gesprek te blijven. Het is onze verantwoordelijkheid om integriteit hoog op de agenda te houden, er samen voor te zorgen dat aandacht voor integriteit niet wegzakt. Zelfs een schijn van belangenverstrengeling te allen tijde proberen te vermijden. De stelling van minister Ien Dales, inmiddels 25 jaar geleden, geldt nog onverkort: een beetje integer kan niet. Want het gaat niet altijd vanzelf goed. Omkoping, intimidatie, grensoverschrijdend gedrag, nepotisme, het komt helaas voor. Kijk naar die andere provincie, Drenthe, waar de CdK vorige week moest aftreden, omdat hij familiebelangen en publiek belang niet uit elkaar wist te houden. Daar ging het dus over integriteit, over vertrouwen. Vertrouwen van de Drentse Staten in het functioneren van hun commissaris, maar ook over het vertrouwen van de bevolking in de politiek en politici en het daaraan verbonden aanzien en het beeld van de politiek in het algemeen. En een overtreding van een integriteitscode treft ons dus allemaal, zeker in een tijd waarin het vertrouwen in politiek en politici soms tanende is. Het is dan van belang dat de politiek zelf de stal kan uitmesten en het liefst unisono laat zien dat voor bestuurders en volksvertegenwoordigers een hoge norm geldt. Een gedragscode integriteit kan ons daarbij zeker helpen. Dus stemt D66 in met het voorstel Gedragscode integriteit voor de voorzitter en leden van GS hier in Brabant.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Meeuwis voor haar bijdrage. De fractie van GroenLinks dan. De heer Smeets.

De heer **Smeets** (GL): Voorzitter. Dank u. Inderdaad. In het platform integriteit hebben we flinke discussies gevoerd over deze gedragscodes. Vanuit GroenLinks wil ik op dit moment zeggen: tijd voor verandering in Brabant en tijd voor meer integriteit. Ongeveer anderhalf jaar geleden publiceerde Overheid en Nederland een publicatie waaruit bleek dat ongeveer 25% van de bestuurders in Brabant op een of andere manier bedreigd wordt door de onderwereld. Dat was in opdracht van de KRO. Democratie en de rechtsstaat zijn niet vanzelfsprekend. Dat zie je ook in andere landen. Voor vrijheid moet je soms knokken. Maar ook voor integriteit is het belangrijk dat wij het goede voorbeeld geven.

Als we kijken naar de gedragscodes voor Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten, dan had ik in november het gevoel van waar we het eigenlijk over hebben. En er zijn gelukkig door de griffier ook wat aanscherpingen aangetroffen in de codes om te kijken om het wat helderder te krijgen. Het gaat volgens Van Dale om onschendbaarheid, eerlijkheid en onkreukbaarheid. En vooral onkreukbaarheid en rechtschapenheid zijn zaken die voor ons van belang zijn. We moeten als leden van Provinciale Staten en ook als leden van GS onomkoopbaar zijn en onbaatzuchtig. En als het om integriteit gaat hebben we ook in het platform geconstateerd dat het vooral gaat om kritische reflectie op eigen gedrag in handelen over dilemma's die je tegenkomt. Het gaat om zorgvuldigheid, uitlegbaarheid en standvastigheid. Dat zijn zaken die ook onderling besproken moeten worden in zo'n platform en misschien ook in breder verband, in Provinciale Staten.

Als we nu kijken wat de kern van kritische reflectie op gedrag en houding is, dan kijkend naar de eisen op het gebied van integriteit van GroenLinks en het protocol van GroenLinks, dan staan er ook een aantal morele waarden bij, die van belang zijn om in te vullen. Onafhankelijkheid, transparantie is al genoemd, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid.

Als het gaat om integriteit zie ik bij sommige colleges en sommige gemeenten dat integriteit een vast agendapunt is bij de collegebesprekingen. Mijn vraag aan het college van Gedeputeerde Staten is in

hoeverre integriteit bij u op de agenda staat en op welke wijze dat wordt ingevuld. Als het om Provinciale Staten gaat, gaat het ook om integriteit en ...

De **voorzitter**: Mijnheer Smeets. Wilt u afronden?

De heer **Smeets** (GL): Ja. Ik ga zo afronden.

De **voorzitter**: 'Zo' vind ik een beetje een ruim begrip. U moet nu gaan afronden.

De heer **Smeets** (GL): Ja. Ik ga zo afronden en ik neem in het kader van de gedeputeerde die daarstraks vier keer aan het afronden was nog een minuutje, voorzitter, als dat mag.

De **voorzitter**: Nee. Dat heeft u niet. U moet echt afronden. Dus dat betekent een of twee zinnen. Dan ben ik buitengewoon clement. Dat lijkt me integer.

De heer **Smeets** (GL): Oké. Dank u wel, voorzitter. Heel hartelijk dank. Voorzitter. Ik ga afsluiten. Als je negen keer een gift krijgt van € 49,90, beste collega's, dan voldoe je aan de richtlijnen van de gedragscode voor Provinciale Staten. Maar is dat wel zo integer? Wat is dat nou, die integriteit? Dat is eenheid in woorden en gedrag, gedrag dat past bij wat van je verwacht wordt, doen wat is afgesproken, gedrag dat past binnen wetten en regels en de afspraken die we samen maken.

De **voorzitter**: Dat lijkt me een mooie afronding. Dank u wel.

De heer **Smeets** (GL): Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan is nu de fractie van 50PLUS aan het woord. De heer Van Overveld ziet daarvan af. De Partij voor de Dieren, mevrouw Surminski.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter. Wij zijn voor het zorgvuldig omgaan met integriteit en tijd en ik zie dus af van mijn bijdrage.

De **voorzitter**: Oké. Dan stel ik voor dat gedeputeerde Van der Maat nu de beantwoording meteen ter hand neemt. Dan is de eerste termijn van de zijde van uw Staten al om. De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank, voorzitter. Even met dien verstande, ik zag mevrouw Van der Kammen wat papierwerk inleveren, maar dat heb ik nog niet kunnen lezen. Dus dat is een beetje onhandig om daarop te kunnen reageren.

De **voorzitter**: Ze komen er nu aan en ik zorg dat ze op uw tafel terechtkomen.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Ik heb wel naar uw inbreng geluisterd, dus misschien dat ik daarin toch wel kan voorzien.

Dank, Statenleden, voor uw opmerkingen. De heer Smeets vroeg hoe integriteit op de agenda staat bij GS. Ik kan u zeggen het actualiseren van deze code, met artikel 1.8 even uit mijn hoofd, waarin ook staat dat we juist periodiek kijken of dat een goede code is en ook bespreekbaar maken, is daarin een goede stap. Maar we doen natuurlijk veel meer dan dat. In maart hebben we nog de week van de integriteit in onze organisatie. We brengen dan via simulatiespellen en voorlichtingen het thema op allerlei manieren bij onze

medewerkers onder de aandacht. We actualiseren de klokkenluidersregeling. Ook omdat die landelijk wordt aangepast, heeft dat ook weer impact voor ons hier intern. We actualiseren de Leidraad integriteit en heel erg belangrijk, u zult allen ook het boek van onder andere Tops hebben gelezen, Bewustwordingstrainingen, over de vermenging van de boven- en de onderwereld. En zo nu en dan raken we gewoon een dilemma. De code geeft ons een handleiding van hoe we daarmee om moeten gaan. Maar primair is eigenlijk dat du moment wij als GS denken dat dit niet wit of zwart is en enige tint grijs, dan voeren we dat gesprek in GS. Ik denk dat dat uiteindelijk het allerbelangrijkste is als het om bewustwording gaat. In dat rijtje past dus ook de actualisatie van deze code. Dan zeg ik ook in de richting van mevrouw Van der Kammen dat vanuit het Haagse - IPO, VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken, ik heb dat even gecheckt bij de griffie - is aangegeven om twee verschillende codes, ook bij alle provinciebesturen, aan te nemen. Dus dat is de primaire reden om er twee te maken. En u vroeg nog even welke bijzondere eisen van openheid en controleerbaarheid dan gesteld worden. En u koppelde dat aan het waarom er twee verschillende codes zijn en waar dat dan tot uiting komt. Mijn antwoord daarop is dat u ziet dat er in de codes een aantal verschillen zijn tussen PS en GS. Ik zal ze niet allemaal gaan herhalen, maar een voorbeeld is het ontvangen van giften onder de 50 euro op een thuisadres. Dat wordt niet uitgesloten. Dat is bijvoorbeeld een verschil. Een ander verschil gaat nog verder. Het gaat om het artikel dat leden van GS geen betrekking zullen hebben bij een aan de provincie gelieerde organisatie. Dat wij vanuit de samenwerking met andere organisaties echt alle organisaties uitsluiten. Dat is ook een verschil ten opzichte van de PS-code. En u gaf aan dat een presidium geen besluitvormend orgaan is, vanuit die regel dat we het uitsluiten. En aan het eind van het artikel staat dat in uitzonderingsgevallen met redenen omkleed daarvan kan worden afgeweken. Daarvan hebben wij inderdaad voorgesteld om het presidium - zeker omdat het om personen gaat - het gremium te laten zijn om daarmee het gesprek over te voeren. U kunt er anders over denken, maar wij hebben ernaar gekeken en achten dit een goed voorstel.

Dan kijk ik heel even snel naar uw amendement. Voorzitter. Ik wil echt even rustig de tijd nemen om dat te kunnen bekijken.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering even voor vijf minuten, zodat u even kunt kijken naar die amendementen. Voor de duur van één sigaret.

Schorsing.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. De gedeputeerde heeft het woord.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank u, voorzitter. Ik moest even heel goed kijken bij amendement 1 wat nu precies het verschil was. Laat ik beginnen met te zeggen dat u terecht constateert dat de doornummering niet klopt. De griffie heeft mij net verzekerd dat dat voor de stemming gaat worden aangepast, zodat die terechte constatering wordt verbeterd. Er moet even via de procedure worden gekeken hoe dat dan wordt opgelost, maar daar hebben de griffier en de voorzitter verstand van.

De **voorzitter**: De griffier corrigeert even. Voordat het besluit wordt ondertekend, wordt het gecorrigeerd. Het ligt bij dezen vast in de notulen dat dat gaat gebeuren.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank. Dan het tweede punt. Ik heb er even over getwijfeld. Weet u wat het is met een code? Ik vind dat zwart-witredeneringen, want het verschil zit er in dat u eigenlijk zegt: het internetgebruik en de mailadressen die je privé hebt, dat die als gedeputeerde buiten de codes vallen. Dus dat zou eigenlijk betekenen dat als ik één keer een fout maak in mijn inbox, als ik achter mijn laptopje zit, waar ook mijn privémails enzovoort in zitten, en ik zou één keer een mailtje vanuit mijn Gmail, wat ik ook

heb, hebben gemaaild, dan zou ik daartoe niet gehouden zijn aan de code. Dat vind ik eigenlijk geen goed voorstel. Ik en GS vinden dat we als personen altijd gehouden zijn aan datgene wat wij in de geest als GS doen. Of dat nou een keertje wel of niet vanuit mijn Gmail is verstuurd of vanuit Brabantmail, dat we daarop aanspreekbaar moeten zijn. Daarom ontraad ik ook het amendement om aan te nemen.

Het tweede amendement, dat was ook in uw inbreng, gaat over het presidium. U vindt dat Provinciale Staten het orgaan moet zijn dat kan afwijken op de regel zoals gesteld. Wij hebben een keuze daarin gemaakt. Als de Staten daarover anders denken, dan is dat natuurlijk aan de Staten. Maar omdat wij een voorstel hebben gedaan, ontraad ik ook die motie.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde. Ik kijk dan of er behoefte is aan een tweede termijn. Die zie ik alleen bij ... De fractie van de PVV ook. Dan is mevrouw Van der Kammen als eerste aan het woord en daarna de heer Smeets. Zijn er nog andere woordmeldingen voor de tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan houden we het bij deze twee. U heeft beiden een minuut.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, de gedeputeerde heeft in ieder geval de vragen beantwoord die er gesteld zijn. In het Statenvoorstel dat de code begeleidt is echt heel duidelijk vermeld dat aan het dagelijks bestuur en de bestuurder bijzondere eisen worden gesteld om optimale openheid en controleerbaarheid mogelijk te maken. Dat wekt wel heel veel verwachtingen. Dat wekt wel grote ... Dat brengt heel erg nadrukkelijk de suggestie met zich mee alsof die codes hartstikke verschillend van elkaar zouden moeten zijn. Alsof je daarom de codes zou willen splitsen. Nou, als je dan vervolgens naar de codes kijkt zijn ze gewoon voor 99% hetzelfde. Dus ik vind dat nogal veel poeha om niks in zo'n Statenvoorstel dan.

Wat betreft amendement A2 over het presidium, toch nog een keer de herhaling dat het presidium geen in de Provinciewet verankerd beslissingsbevoegd orgaan is. Punt! Daar kun je inderdaad iets van vinden. Ten eerste is het in strijd met wat je in de code opschrijft over dat je in andere gevallen PS of GS de onderwerpen laat bespreken. Nou, daar wijkt deze beslissingsbevoegdheid dan ineens van af. En daarnaast, op het moment dat je in een nieuw reglement van orde ineens geen presidium meer hebt moet je die codes ook weer gaan aanpassen. Dus het is helemaal niet heel erg handig.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Van der Kammen. Dan was er nog een tweede. Ja, gaat uw gang. De heer Smeets van de fractie van GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Voorzitter. Dank u. Een klein puntje. En bedankt, gedeputeerde, voor de heldere beantwoording van de vragen die wij hebben gesteld. De Integriteitsweek is al aangekondigd, ook in het platform integriteit. Dus het is hartstikke goed dat dat op de agenda komt. Daarvan afgeleid nog een vraag. Wij stellen nu de gedragscodes vast voor Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Zijn de regels voor ambtelijke integriteit daarvan afgeleid? Hoe zit het met verklaringen omtrent gedrag en misschien ook de screening van functies op bepaalde niveaus?

De **voorzitter**: Ik dank de heer Smeets. Ik kijk even naar de gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank, voorzitter. Ja, een reactie op mevrouw Van der Kammen zou een herhaling van zetten zijn. Het is aan uw Staten om een oordeel over het voorstel te geven, waarin inderdaad wordt voorgesteld om het presidium te benoemen als gremium waarmee het gesprek plaatsvindt. U geeft nog een keer aan dat omdat er twee regelingen zijn dat gekoppeld zou zijn aan die formulering van bijzondere eisen. Met die formulering hebben we aan willen geven dat wij het onderwerp zeer serieus nemen. U neemt het onderwerp ook serieus, want het staat - meen ik - ook in het voorstel voor de Staten.

Maar die koppeling 'en daarom dus twee verschillende regelingen' is in ieder geval niet bedoeld. Dus als u dat zo interpreteert was dat in ieder geval niet de insteek.

In de richting van de heer Smeets wordt de leidraad voor ambtenaren geactualiseerd. Wij hebben screening alleen voor het kabinet en uiteraard voor GS. En juist ook bij de integriteitsweek gaan we ook weer opnieuw in gesprek en kijken we ook wat goed modules zijn die we nog niet hebben bedacht, die we toch kunnen inzetten in onze organisatie om het thema de hoogste prioriteit te geven.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Onder de toezegging van de voorzitter dat met betrekking tot het amendement A1 het eerste en het derde punt, de technische onderdelen, worden aangepast in het Statenvoorstel dat definitief voor zal liggen, kan ik het amendement intrekken.

De **voorzitter**: Amendement 1 is ingetrokken en maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. Dat betekent dat straks bij de stemmingen alleen het amendement onder stuknummer 2 nog deel uitmaakt van die stemmingen. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt.

06/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017

De **voorzitter**: De heer Van Gruijthuijsen zal namens het presidium hier plaatsnemen om de eventuele vragen te beantwoorden. En ik geef allereerst het woord aan mevrouw Van der Kammen van de fractie van de PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter, bedankt. Net zoals in de gedragscode voor Gedeputeerde Staten is er ook bij deze gedragscode voor Provinciale Staten nog een punt van aandacht. Eigenlijk betreft dat hetzelfde onderwerp, die beslissingsbevoegdheid, die neergelegd wordt bij het presidium om te beslissen voor ontheffing op de regel dat een PS een jaar na aftreden uitgesloten zal zijn van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie. De PVV is van mening dat die beslissingsbevoegdheid enkel en alleen aan Provinciale Staten kan worden verleend. Daarom hebben wij daar een amendement voor ingediend.

Amendement A3

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 maart 2017, ter bespreking van Statenvoorstel 06/17 Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten;

constaterende:

- dat het presidium geen in de Provinciewet gedefinieerd orgaan (metzeggenschap) is;

overwegende:

- dat een bestendige handelwijze te verkiezen is conform lid 1.2 van hoofdstuk 1 (algemene bepalingen);

besluiten:

in ontwerpbesluit 106/17B In hoofdstuk 2 Belangenverstrengeling lid 2.3:

'Een oud-lid van Provinciale Staten wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie Noord-Brabant. Hiervan kan met redenen omkleed ontheffing worden verleend door het presidium van Provinciale Staten.'

te vervangen door:

'Een oud-lid van Provinciale Staten wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn lidmaatschap van Provinciale Staten uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie Noord-Brabant. Hiervan kan met redenen omkleed ontheffing worden verleend door Provinciale Staten.'

En gaan over tot de orde van de dag.

PVV Noord-Brabant: Patricia van der Kammen"

De **voorzitter**: Waarvan akte. En dat wordt nu onder stuknummer 3 gekopieerd en zo snel mogelijk digitaal aan u beschikbaar gesteld. Dan gaan we verder met de fractie van D66, mevrouw Meeuwis, die het woord heeft.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Voorzitter. Ik zei daarnet al, voor D66 is de discussie over integriteit nooit afgesloten. En ook al zijn we parttime Statenleden, Statenlid ben je altijd en overal, dat kun je niet tijdelijk terzijde schuiven. Dus zullen we met elkaar moeten blijven praten over attitudes en over de grenzen van integriteit. Ook na vandaag, na het vaststellen van de nieuwe Gedragscode integriteit voor Provinciale Staten. En dan doel ik niet op praten vanuit wantrouwen. Nee, D66 is van de dialoog om actief de grenzen van het integer handelen met elkaar te blijven verkennen. Regelmatig met elkaar kunnen bespreken wat zonder last in de Staten zitten in de praktijk kan betekenen bijvoorbeeld. Of kunnen praten over cliëntelisme, dat wellicht ergens de kop opsteekt. Of misschien, als ik wat verbaasd naar het gloedvolle betoog van de heer Smeets luister, over het meenemen van een zetel naar een andere partij. Het gaat bij integriteit immers om een kritische reflectie op ons gedrag en houding. En dat reflecteren dient nooit te stoppen. We moeten met elkaar permanent blijven praten over moreel besef, mogelijke belangenverstrengeling, transparantie, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid. Heel belangrijk voor onszelf en voor het aanzien van de politiek. Het vaststellen van de nieuwe Gedragscode integriteit voor PS helpt daarbij. Maar ook bij dit agendapunt vindt D66 dat integriteit hoog op de agenda gehouden moet worden, ook na vandaag. Dus ik rond af met het voorstel om daar ook allemaal Statenbreed aan te blijven werken.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Meeuwis voor haar bijdrage. Dan is nu de fractie van 50PLUS aan de beurt. Die ziet af van het woord. Mevrouw Surminski dan. Ziet ook af van het woord. De heer Vreugdenhil ook. Dan geef ik de gelegenheid aan de heer Van Gruijthuijsen om de opgeworpen vragen te beantwoorden. Aan hem geef ik graag het woord.

De heer **Van Gruijthuijsen** (Presidium): Dank u wel, voorzitter. Ik mag als uw vicevoorzitter namens het presidium de vragen en opmerkingen beantwoorden. En het presidium is er inderdaad in aansluiting op enkele sprekers zeker van bewust dat integriteit een onderwerp is dat nooit onbesproken mag blijven. Maar dat het ook geen cafetariamodel is, in het verlengde van wat mevrouw Meeuwis zei, een beetje integriteit bestaat niet. Er is uitvoerig over gesproken in het platform integriteit. Namens het presidium wil ik ook alle leden van het platform integriteit danken voor hun inzet en een goede discussie. En dat moeten we ook blijven doen. Ook in het presidium is over deze gedragscode gesproken. En ik ben ook zeer verheugd dat we daar over blijven spreken. Tijdens de Statentweedaagse op 11 en 12 zal dit onderwerp inderdaad een agendapunt zijn waar we samen met elkaar over spreken. En dat gesprek moeten we ook gaande houden. En dat moeten we hier in de Staten doen, maar ook als politieke partijen zelf. Er is geen enkele politieke partij uitgesloten om slachtoffer te worden van handelingen van leden van die partij.

Het amendement. In aansluiting op wat de gedeputeerde zei over de Integriteitscode van de voorzitter en GS gaat het hier om de Gedragscode PS. Dit voorstel is door het presidium naar de Staten geleid. Daarin is bewust een keuze gemaakt om het presidium de mogelijkheid te geven om een besluit te nemen over een voordracht en niet de Staten. Dus ik zou daarmee het amendement ook willen ontraden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Gruijthuijsen voor zijn vlotte beantwoording. Dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn van de zijde van uw Staten. Enige fractie behoefte daaraan? Dat is niet het geval. Dan sluit ik hier de beraadslagingen. Het amendement is intussen op uw tafels gekopieerd.

05/17 Statenvoorstel Reactie op toezichtbrief BZK over Begroting 2017

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over naar het volgende onderwerp dat hier ter bespreking voorligt. En dat betreft de reactie op de toezichtbrief BZK inzake de Begroting 2017. De fractie van het CDA als eerste. De heer Bahar heeft het woord. Ziet daar van af. Dan mevrouw Van der Kammen van de fractie van de PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. De minister van Binnenlandse Zaken heeft in een brief aan PS een aantal aanbevelingen ten aanzien van de Begroting 2017 gedaan. Van PS wordt hier gevraagd om een conceptreactie daarop vast te stellen. De PVV heeft met belangstelling en instemming kennisgenomen van de aanbevelingen van de minister, van PvdA-huize nog wel, en is niet tevreden over de geformuleerde conceptreactie vanuit deze provincie. Zo beveelt de minister aan om voor een aantal paragrafen de volledigheid, leesbaarheid, transparantie en informatiewaarde te vergroten. Voorzitter. Dat is een uitermate nuttige en terechte aanbeveling. En de PVV zou dan ook willen zien dat deze onverkort en zonder terughoudendheid zal worden overgenomen en opgevolgd.

Voorzitter. Terecht constateert de minister dat er sprake is van een doelredenering als GS in de begroting opschrijft dat de benodigde weerstandscapaciteit gelijk is aan de beschikbare weerstandscapaciteit. De opgeleukte tekst in de aangepaste conceptreactie is op geen enkele manier overtuigend om dat te weerleggen. En wat de PVV betreft wordt ook hier de aanbeveling gewoon overgenomen.

Ook gaf de PvdA-minister aan dat het raadzaam is om jaarlijks de bandbreedte voor de ratio van het weerstandsvermogen te actualiseren, omdat het risicoprofiel van de provincie immers kan wijzigen.

Voorzitter. De PVV heeft er bij de Burap 2016 bij het college op aangedrongen om de uitgangspunten voor de hoogte van de risicoreserve en het weerstandsvermogen te actualiseren, precies vanwege datzelfde argument, omdat er inmiddels heel veel is gebeurd en dus het risicoprofiel aan verandering onderhevig is. Denk alleen al aan de honderden miljoenen aan uitzettingen als niet meer opeisbaar kapitaal en de instelling van risicodragende fondsen. Voorzitter. Kortom, met deze reactie kan de PVV niet instemmen.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Van der Kammen voor haar bijdrage. Dan is nu het woord aan de heer Van der Wel van de Partij voor de Dieren. Die ziet daar vanaf. De heer Vreugdenhil? Die ziet daar ook vanaf. Dan kan ik de gedeputeerde vragen meteen te beantwoorden. Daarvoor heeft hij drie minuten.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Ja, voorzitter, elke keer als ik naar de kathedr mag om mevrouw Van der Kammen van een antwoord te voorzien, dan kunt u de knop alweer indrukken, want dan komt al vanaf het begin weer hetzelfde verzoek richting mevrouw Van der Kammen. Namelijk: meld u zich eens bij het platform planning en control, want daar hebben wij op een buitengewoon zorgvuldige manier de aanbevelingen besproken en ook met elkaar vastgesteld dat de doelredenering, zoals de minister die dacht op het spoor te zijn, berust op een misverstand. En dat wij met wat door de minister als een veronderstelde doelredenering wordt gezien, eigenlijk nog extra behoedzaam zijn ten aanzien van de omgang met risico's in ons ontwikkelbedrijf dan de minister voorschrijft.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, het is jammer dat de kijkers thuis het niet kunnen zien, omdat de liveverbinding het niet doet. Maar ik hoor wederom dat aanzoek van deze gedeputeerde. Maar ik kan alleen maar antwoorden dat zodra er goede besluitvorming in een platform is dat goede regels heeft, we daarbij zullen aansluiten.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): En voor het overige, voorzitter, dus wij nemen zeker ten aanzien van de verdere verbetering van het informatiegehalte van de begroting de aanbevelingen onverkort over. Nogmaals, we hebben eigenlijk alleen op het punt van de doelredenering een andere interpretatie kenbaar gemaakt in de richting van de minister dan dat zijn ambtenaren daaraan geven. Dat hebben we met elkaar goed doorgenomen. En ook als het gaat om de bandbreedte rond de ratio. Nogmaals, volgens mij zorgvuldig zoals het platform ook in de opdrachtformulering voor zichzelf heeft gedefinieerd, kijk naar die kwaliteitszorg rond die begroting. Volgens mij hebben wij daar ook vastgesteld dat de aanbeveling om jaarlijks de bandbreedte vast te stellen, dat eigenlijk ook niet zo kan werken. Dat hebben wij nu gemotiveerd en zorgvuldig in de brief neergelegd. En daarmee denk ik dat we juist op een zorgvuldige manier omgaan met de reactie van de minister. En ik vertrouw er ook volledig op dat de reactie tot zijn tevredenheid zal zijn.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik kijk rond of er nog behoefte is. Nee. Dan sluit ik hiermee de beraadslagingen.

IV Stemming

De **voorzitter**: Dan zijn wij toe aan de stemmingen. Die stonden voor 17.00 uur gepland. Er was geloof ik gevraagd om een schorsing kort voor de stemmingen. Griffier?

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voorzitter. Vijf minuutjes schorsing.

De **voorzitter**: Vijf minuten schorsing.

Schorsing.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Mag ik u verzoeken om stilte en om uw plaatsen in te nemen? Dames en heren. Ik heropen de vergadering en vraag u met mij te kijken naar het volgende punt op de agenda. Dat zijn de stemmingen. Ik heb begrepen, nogmaals het feit dat we dat om 17.00 uur zouden doen, dat iedereen die er zou zijn er is. Dus dat is, heb ik begrepen, geen beletsel om dat te gaan doen. Maar ik wil dat wel even voorleggen. Ik zie instemming. Ik zie de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Ik zou graag een ordevoorstel willen doen. Want wij willen graag de motie 'Geen vervroegde aanpassing van stallen ouder dan 15 jaar' van de agenda halen en daarmee aanhouden. En daar wil ik een verklaring bij geven namens de ChristenUnie/SGP-fractie, de CDA-fractie, de VVD, Lokaal Brabant en 50PLUS. Want vanmorgen hebben wij bij een meerderheid van de Staten heel duidelijk gehoord dat ook zij vinden dat de deadline van 2020 te rigide is en dat het van het grootste belang is dat we aan blijven sluiten bij het investeringspad van bedrijven. Daarbij dient er ruimte te zijn voor flexibiliteit en ruimte en maatwerk waar nodig. En we houden de motie daarom aan op dit moment en zullen de verordening en het aankomend beleid nadrukkelijk toetsen op deze drie uitgangspunten. En wij verwachten daarbij een zeer spoedige uitwerking van Gedeputeerde Staten. Tot zover.

De **voorzitter**: Ja. Ik dank de heer Vreugdenhil. Ik merk even in technische zin op, u noemt het een ordevoorstel, u heeft het woord gekregen, maar u bent zelf meester over uw motie. Ik hoef daar geen stemming over te laten doen, heb ik laten uitzoeken. Dus bij dezen heeft u de motie van de agenda teruggetrokken. Daarmee is die aangehouden. En de verklaring die u daarbij geeft is uiteraard voor uw rekening en die staat in de notulen.

Dan stel ik simpelweg vast dat de stemmingen kunnen beginnen, maar louter over de stukken zonder de motie die net is genoemd. Dat heeft onze instemming? Dan gaan wij daar nu beginnen en dan gaat het belletje inderdaad weer klinken.

14/17 Statenvoorstel Lijst Ingekomen Stukken periode 12 januari 2017 tot en met 1 februari 2017

De **voorzitter**: Dames en heren. Wij gaan stemmen. Ik wil eerst vragen of er stemming gewenst wordt over het Statenvoorstel Lijst Ingekomen Stukken 12 januari tot en met 1 februari en de door de griffier voorgestelde wijze van afdoening. Niemand daarover het woord. Dan wil ik bij acclamatie vaststellen dat dat voorstel is aangenomen.

13/17 Notulen van de PS-vergadering 16 december 2017

De **voorzitter**: Dan stel ik aan de orde de stemming over de notulen van de PS-vergadering van 16 december jl., stuknummer 13/17. Wenst iemand daarover stemming? Nee? Dan stel ik voor die bij acclamatie te hebben vastgesteld.

16/17 Notulen van de PS-vergadering 20 januari 2017

De **voorzitter**: Dat geldt vervolgens ook voor de notulen van de vergadering van 20 januari van dit jaar, 16/17. Wenst iemand daarover stemming? Nee? Dan zijn ze vastgesteld bij acclamatie.

07/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant 2017

De **voorzitter**: Dan gaan we nu stemmen over het Statenvoorstel Gedragscode integriteit voorzitter en leden van Gedeputeerde Staten en het daarbij behorende amendement nummer 2. Amendement 1 is ingetrokken en zoals gebruikelijk breng ik eerst amendement 2 in stemming. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Tegen.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Partij van de Arbeid.

De heer **Maas** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Dit amendement is verworpen. Dan breng ik nu in stemming het voorstel zelve, 07/17. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuisen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor met een stemverklaring. Uiteraard zijn wij voor dit Statenvoorstel, maar we zijn niet blij met de bevoegdheid die het presidium krijgt om uitzonderingen voor de regel te geven dat een GS-lid geen werk voor de provincie of deelnemingen mag verrichten binnen een jaar na het einde lidmaatschap.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Partij van de Arbeid.

De heer **Maas** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU-SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is unaniem door uw Staten aangenomen.

06/17 Statenvoorstel Gedragscode integriteit leden van Provinciale Staten Noord-Brabant 2017

De **voorzitter**: Dan ben ik nu bij het voorstel 06/17. Dat betreft de Gedragscode integriteit van de leden van Provinciale Staten, stuknummer onder 06/17 bij u bekend. De fractie van de VVD. O, wacht even, ik vergeet amendement 3. Dat had ik niet genoteerd. Amendement 3 komt eerst in stemming. Een amendement van de PVV. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Tegen.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Partij van de Arbeid.

De heer **Maas** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Amendement nummer 3 is verworpen. Dan nu het stuk zelve. Ik herhaal 06/17, Gedragscode PS Noord-Brabant. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor met een stemverklaring. De PVV is niet akkoord met de bevoegdheid die het presidium wordt gegeven om uitzonderingen te geven voor de regel dat een Statenlid geen werk voor de provincie mag verrichten binnen een jaar na einde lidmaatschap.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Partij van de Arbeid.

De heer **Maas** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is unaniem door uw Staten aangenomen.

05/17 Statenvoorstel Reactie op toezichtbrief BZK over Begroting 2017

De **voorzitter**: Dan nu het Statenvoorstel inhoudende de reactie op de toezichtbrief BZK over de Begroting 2017, bij u bekend onder stuknummer 05/17. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Bahar** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Tegen.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Partij van de Arbeid.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is aangenomen.

Sluiting

De **voorzitter**: Geachte leden. Wij komen hiermee aan het einde van deze vergadering. Dank u allen voor uw inbreng. De volgende Statendag is op 24 maart. Ik wil u vragen uw sprekerspasjes in te leveren bij de opvangbus bij de bodetafel. En ik nodig u graag uit voor het gebruikelijke drankje bij de Statenlounge en wens u een mooi weekend toe. De vergadering is gesloten.

De voorzitter sluit om 15.01 uur de vergadering.